

בתי המשפט

א 042553/06		בית משפט השלום תל אביב-יפו	
תאריך:	15/04/2008	כבוד השופט מנחם (מריו) קליין	בפני:

בעניין: שחר אופנועים בע"מ

התובעת

נ ג ד

חברת אלי ליין בע"מ

ע"י ב"כ עוה"ד אלון לב ו/או גליה אליצור

הנתבעת

פסק דין

רקע

מונחת בפני תביעה כספית בסך 26,289 ₪. שחר אופנועים בע"מ (להלן: "התובעת") הינה יבואנית צמיגים לכלי רכב שונים. התובעת הזמינה סחורה אשר הגיע בתוך מכולות שהיו תחת השגחתה של הנתבעת.

התובעת הזמינה שלושה משלוחים שונים. לגישת התובעת כנהוג בענף הספנות חברת אלי ליין (להלן: "הנתבעת") אשר הינה חברת שילוח בינלאומית אמורה הייתה למסור לתובעת את פקודת המסירה תמורת סכום של 100 ₪. לגישת התובעת הנתבעת גרמה לעיכוב מסירת תעודת המסירה של הקונטיינר השלישי במשך 17 יום.

לגישת התובעת לאור כך כי בוצעה גביית יתר בעת קבלת הקונטיינר השני, נכתב על השיק "תשלום תחת מחאה", וזאת על-מנת שתוכל התובעת לתבוע את יתרת התשלום אשר שולמה לגישתה.

באשר לקונטיינר השלישי דרשה הנתבעת מלבד התשלום בעבור תעודת המסירה סכום נוסף של 10,000 ₪ במזומן כעירבון בעבור המכולה, התובעת שלחה נציג מטעמה, עמיל המכס דודי וישניה (להלן: "דודי") אשר אף ממנו דרשה הנתבעת את העירבון הנדון.

לאחר המקרה הנ"ל, שכרה הנתבעת את שירותיו של עמיל מכס ממשדו של חיים נתנאל בע"מ, אשר קיבל את פקודת המסירה תמורת בסך של 2,057 ₪ שכללו סך של \$200 בעבור פיקדון. לגישת התובעת נגבו סכומים ביתר בהתאם לפירוט שלהלן:

תיק 205170 - גביית יתר בסך של 346.15 ₪.
תיק 205356 - גביית יתר בסך של 1,833.58 ₪
תיק 205491 - גביית יתר בסך של 1825.66 ₪ וכן בעבור דמי החסנה סך של 1,825.75 ₪.

נוסף על כך נדרש פיצוי בגין הפסד יכולת השתכרות במשך 17 יום בסך של 15,200 ₪.

לאחר שכל ניסיונות התובעת לגבות את החובה האמור העלו חרס, לא נותר בידיה כל ברירה אלא להגיש תביעה זו כאשר סכום החוב צמוד ומשוערך ליום הגשתה.

הנתבעת הכחישה את טענות התובעת מכל וכל. לשיטתה, הסכום אשר נקבה בו התובעת אינו מחיר בפיקוח ומשתנה ממשלח אחד לאחר. מאחר והנתבעת הינה חברת שילוח קיים הבדל בינה לבין חברות ספנות שונות כדוגמת "צים" ומשכך נובע פער התשלומים. לגישת הנתבעת בעוד שחברות הספנות מחייבות בעבור ההובלה בלבד חברות השילוח מעניקות שירותים נוספים.

במקרה דן קיבלה הנתבעת לידיה שני משלוחים אשר הגיעו בתנאי C&F אשר המשמעות הינה כי ההובלה הימית משולמת מראש על-ידי היבואן קרי התובעת, ויתר הפעולות, בהם פריקתה של המכולה ואחסנתה משולמים על-ידי היבואן בארץ. הסכומים אשר נדרשו מהתובעת הינם:

בעבור תיק 205356 סך של 2,067.73 ₪ אשר כולל את דמי הפיקדון בגובה \$200 (אשר מוחזר ליבואן), דמי סוכן T.H.C, דמי טיפול, תקשורת ופקודת מסירה.
בעבור תיק 205170 סך של 905.15 ₪ אשר כולל את דמי הפיקדון בגובה \$100 (אשר מוחזר ליבואן), דמי סוכן T.H.C, דמי טיפול, תקשורת ופקודת מסירה.

בעבור תיק 205491 סך של 2,268.81 ₪ אשר כולל את דמי הפיקדון בגובה \$ 241 (אשר מוחזר ליבואן), דמי סוכן T.H.C, דמי טיפול, תקשורת ופקודת מסירה.

לגישת הנתבעת, כל עיכוב אשר נגרם הינו תוצאה של מחדלי התובעת בלבד, לגישתה דרישת הפיקדון הינה דרישה סבירה לאור כך שבין הצדדים לא הייתה הכרות מוקדמת. נוסף על כך עמיל המכס אשר נשלח על ידי התובעת איננו עמיל מכס מורשה בהתאם לרשימת עמילי המכס המורשים אשר מפורסמת באתר רשות המיסים ומשכך נדרש הפיקדון אף ממנו. לגישת הנתבעת דרישתה הינה דרישה סבירה לאור עלותן של המכולות אשר נע בסכומים של בין \$2,000 ל-\$4,500.

לאור החשש כי המכולה לא תוחזר במצב תקין או לא תוחזר בזמן נדרש הפיקדון, לאור כך שלבסוף פנתה התובעת לעמיל המכס המורשה מר חיים נתנאל, והתקבל כתב התחייבות ממשרדו של מר חיים נתנאל כמקובל בענף, נדרש פיקדון בגובה \$200 בלבד. לאחר החזרת המכולה ללא פגמים הוחזרו הפיקדונות לתובעת בהתאם לתעודות הזיכוי שלהלן:

בעבור תיק 205356 ניתן זיכוי דמי הפיקדון בגובה 925.16 ₪ (\$200) תעודת זיכוי מס' 6915 (מופיע כנספח ג' לכתב ההגנה).

בעבור תיק 205170 ניתן זיכוי דמי הפיקדון בגובה 459 ₪ (\$100) באמצעות שיק מס' 820 תעודת זיכוי מס' 6546 (מופיע כנספח ד' לכתב ההגנה).

בעבור תיק 205491 דמי הפיקדון בגובה 1,108.60 ₪ (\$241) קוזזו בגין השהיית המכולה בנמל בסך של 1,172.08 ₪ מכאן שהתובעת נותרה חייבת סך של 63.48 ₪ (מופיע כנספח ה' לכתב ההגנה).

תביעה זו הוגשה בהליך של 'סדר דין מהיר'. משכך, פסק הדין יהיה מנומק בתמציתיות כפי שנקבע בתקנות סדר הדין האזרחי, התשמ"ד – 1984.

דין

לדידי, לאחר ששמעתי את עדויות הצדדים, עברתי על הראיות והמסמכים המצויים בתיק, מצאתי לנכון לדחות את התביעה והכל כפי שיפורט להלן.

הטוען טענה החשובה לעמדתו במשפט נושא בנטל השכנוע להוכחתה, כך תובעת המבקשת סעד, נושאת בנטל השכנוע שנתקיימו כל העובדות המהוות את עילת התובענה, קרי, עובדות אשר את התקיימותן מתנה הדין המהותי על מנת לזכות בסעד המבוקש, (ראה ע"א 642/61 טפר נ' מרלה פ"ד טז 1000, 1005 – 1004 וכן ע"א 641/66 שפיר נ' קליבנסקי פ"ד כ"א (2) 358, 364).

אכן בתיק זה, כבכל הליך תביעה שיגרתית, התובע הוא בבחינת "המוציא מחברו עליו הראיה" ולפיכך נטל ההוכחה להוכיח את טענותיו עליו הוא מוטל.

נטל ההוכחה - הוא נטל הבאת הראיות, אשר במשפט אזרחי נקבע עפ"י "הטיית מאזן ההסתברות". בע"א 475/81 זיקרי נ' כלל חברה לביטוח בע"מ פ"ד מ (1) 589, 598 נקבע:

"דרושה רק הרמת נטל ההוכחה עד למעלה מ 50% על פי מאזן ההסתברות, אלא שנחוץ להגיש ראיות בעלות משקל יתר על מנת להגיע באותם תיקים עד לשכנוע של 51% "

עמיל המכס

מהמסמכים שהוגשו לתיק עולה כי מר דודי וישניה איננו עמיל מכס מורשה על פי רשימת סוכני מכס ומשלחים בינלאומיים אשר מופיע באתר רשות המיסים (נספח ב' לת.ע.ר הנתבעת).

לשאלת ב"כ הנתבעת (חקירה נגדית מיום 26/02/08 עמוד 3 שורות 10 – 14):

"ש. אני מגיש לך דוח של רשות המיסים בישראל, רשימת סוכני מכס מורשים. תראה לי איפה השם של דודי וישניה מופיע?
ת. הוא עמיל מכס ויכול להיות שאין לו משרד הוא "פרילנסר".
ש. תראה לי את הרישיון עסק בעמילות מכס של מר דודי וישניה.
ת. לא. אני לא יכול להראות".

עולה כי אכן דודי וישניה אשר הוצג כעמיל מכס איננו עמיל מכס מורשה ומשכך סירבה הנתבעת לאפשר לו – כדין - לקבל את הסחורה ללא הפקדת עירבון.

בעיון בפקודת המכס [נוסח חדש] עולה סעיף 168 אשר קובע מיהו עמיל מכס מורשה:

"(א) כל בעל טובין רשאי לקיים הוראות פקודה זו על ידי סוכן מורשה כדין.

(ב) סוכן מורשה כאמור, יכול שיהיה אדם המועסק על ידי בעל הטובין בלבד או עמיל מכס בעל רשיון כשר לפי פקודת עמילי המכס; ואולם מטען-לואי של נוסעים רשאי לפדות כל מי שהופקד עליהם".

עוד עולה כי בין הצדדים סבה מחלוקת באשר לתשלומים אשר שולמו עד כה אשר המריצה את הנתבעת לדרוש פיקדון להבטחת רכושה וזאת מהחשש כי רכושה יינזק או לא יוחזר אליה בתום הפריקה.

לשאלת ב"כ הנתבעת (חקירה נגדית מיום 26/02/08 עמוד 3 שורות 19-27):

"ש. האם נכון שאחרי האירוע השני איימת על הלקוח שלי ואמרת אני לא אשלם לך את מה שאתה רוצה ואני אתבע אותך?
ת. לא נכון. אין כזה מכתב בשום אופן שאני לא אשלם לו. יש מכתב שכתבתי לו שהוא לא בסדר.
ש. אתה אחרי האירוע השני, לפני המכולה השלישית, נכון שיש מכתב כזה וגם כתבת על השיק "תשלום תחת מחאה", כלומר לפני שמרשי היה צריך לשחרר לידך את המכולה השלישי, הוא הבין שאתה עומד לתבוע אותו ואולי גם לא לשלם לו את התשלום השלישי.
ת. כן. בהחלט".

הנזק

הנתבעת טוענת לנזקים רבים אשר נגרמו עקב התנהלותה של הנתבעת הן בעבור הסחורה, והן באי השבת כספי הפיקדון אשר נגבו ביתר לגישת התובעת.

באשר לעיכוב הסחורה - נראה כי התנהלותה של התובעת היא שהביאה לעיכוב הנדון. במשך שבע עשר ימי העיכוב היה בידי התובעת לפנות עוד בראשיתם לעמיל

מכס מורשה אשר מופיע ברשימת עמילי המכס המורשים ובכך להביא לשחרור הסחורה כפי שעשתה לאחר שבע עשר ימים. בכך הייתה חוסכת התובעת את הפסדיה בגין עיכוב הסחורה.

כפי שהדבר עולה בתשובה לשאלות (חקירה נגדית מיום 26/02/08 עמוד 9 שורות 24-29, עמוד 10 שורות 1-2):

"ש. למה דרשת ממני 10,000 ₪ כשהמכולה עולה 3,000 ₪ ואחרי שפעמיים קיבלת את המכולות באותו יום ושהנהג שמוביל לי את המכולה הוא איתך באותו משרד.

ת. אני נשבע, אני לא מכיר את הנהג שלי. כל משרד כמונו יש לו בודקה קטן ואדם שיושב שם. אם יושבים שם עשרים איש אני צריך להכיר את כולם. אני לא מכיר את הנהג הזה. אני ביקשתי ממך ואתה איימת עלי ואני פחדתי שאתה לא תחזיר לי את המכולה ריקה או שתפנה לעמיל מכס נורמאלי ויש לו רשות להיכנס לנמל, או שתביא עמיל מכס נורמאלי או פיקדון אצלי באשדוד. למה לא עשית את זה, למה חיכית 17 יום. יש לך שם בשוק השיק שלך שווה יותר היית יכול לתת את זה למשרד שלי באשדוד ולשחרר באותו יום".

חיובים ותשלומים

לגישת התובעת חויבה ביתר בעבור החשבוניות וכן הוצגו בפני בית המשפט מספר מסמכים אשר מציגים כי חברות אחרות גובות תשלומים שונים. לשאלת מנהל התובעת (דיון מיום 26/02/08 עמוד 8 שורות 11-18):

"ש. ת חייבת אותי דמי סוכן, טיפול, תקשורת, מסירה.
ש. למה בקונטיינר הראשון חייבת אותי בפיקדון 100, דמי סוכן 50, תקשורת 15, פקודת מסירה 25 - למה בפיקדון השני העלית ועשית פיקדון 200 וסוכן 100 והכנסת THC שעוד לא היה. למה חברות אחרות לא לקחו בתעריף הזה.

ת. כן היה. הם יכולים לפנות לנמל. זה לא משהו שאני יכול לזייף.

ש. למה חברות אחרות בתעריף הזה לא לקחו?

ת. אני לא אחראי על חברות אחרות. אתה יכול לפנות לרשות הנמלים".

בסעיף 5 לחוות דעת המומחה עולה כי מלבד דמי ההובלה הימית אשר משולמים בגוביינא ישנם הוצאות נוספת:

" בין הוצאות אלו נכללות עליות בגין פקודת מסירה, תקשורת וכן, הפקדת פיקדון עבור השבת מכולה. במסגרת הזמן המוקצב וכן במצב תקין להחזקת המוביל הימי".

באשר לדמי השהייה מעבר לשבעת הימים המוקצבים אשר במסגרתם חייב מקבל המכולה לבצע את קבלתה של המכולה, ריקונה והחזרתה למוביל הימי או לסוכנו קיים תשלום נוסף בעבור דמי השהייה. מסעיף 13 לחוות דעת המומחה עולה כי לרוב לא נגבים דמי השהייה מאחר ולא קיים עיכוב מעבר לשבעה ימים הנתונים לפריקת המכולה. אולם במקרים של חריגה מימי הפטור הניתנים קיים חיוב בעבור כל יום של חריגה מאחר ונגרם נזק והפסד לבעל המכולה אשר אינו יכול להשתמש במכולה למטרות נוספות.

בס' 35 לחוות הדעת מבהיר המומחה:

" הפקדת הפיקדון עבור מכולה הינו נוהג מושרש בסחר הישראלי. חברות הספנות או סוכניהן נוהגות לגבות פיקדון בגין מכולות הנמסרות ליבואנים או לחברות השילוח הבינלאומי. הניסיון בענף השילוח מלמד כי מכולות אכן חוזרות, לאחר ריקונן, לחזקת חברות הספנות אולם לא אחת נגנבות מכולות או שהמשאיות המובילות מכולות מעורבות בתאונות שבהן נפגעות המכולות. במקרים כגון אלה מחזיקות חברות הספנות את חברות השילוח כאחראיות לנזק או לאובדן. כצעדי מנע, כאמור, נוהגות חברות השילוח להגן על עצמן באמצעות גביית פיקדון אשר יכסה את האפשרות שמכולות לא תושבנה שלמות ותקינות לחזקת המוביל".

הנתבעת הגישה במהלך הדיון מיום 26.2.2008, רשימה הכוללת העתק ממסמכי הנהלת החשבונות שלה (כרטסת + קבלות), המעידים על סך ההוצאות והזיכויים המפורטים לעיל (נ/1). הנתבעת טוענת כי נ/1 מהווה "רשומה מוסדית", כמשמעה בסעיף 35 של פקודת הראיות [נוסח חדש], תשל"א – 1971, הקובע:

"רשומה מוסדית – מסמך, לרבות פלט, אשר נערך ע"י מוסד במהלך הפעילות הרגילה של המוסד".

והגדרת "מוסד":

"מוסד – המדינה, רשות מקומית, עסק או מי שמספק שירות לציבור".

לטענת הנתבעת כרטסת הנהלת החשבונות שלה, כלולה בהגדרת "מוסד", מהווה "רשומה מוסדית", שכן זו נערכת ע"י הנתבעת במהלך פעילותה הרגילה. סעיף 36(א) לפקודת הראיות, קובע כי רשימה מוסדית מהווה ראיה לאמיתות תוכנה בכל הליך משפטי, אם נתקיימו כל אלה:

"(1) המוסד נוהג, במהלך ניהולו הרגיל, לערוך רישום של האירוע נושא

הרשומה בסמוך להתרחשותו;

(2) דרך איסוף הנתונים נושא הרשומה ודרך עריכת הרשומה יש בהן כדי

להעיד על אמיתות תוכנה של הרשומה".

נראה כי תנאי הקבילות הקבועים בסעיף 36(א) הנ"ל, התקיימו במקרה דנן, באשר עריכת כרטסת הנה"ח נעשית דרך קבע במהלך ניהולו הרגיל של כל עסק (ועל פי כללי חשבונאות מקובלים),

יתרה מזו, העדר התנגדות להגשת רשומה מוסדית ייחשב להסכמה לכך שקוימו תנאי הקבילות הנדרשים ע"פ סעיף 36 לפקודת הראיות (ר' ע"א 6076/97 מאירוביץ ואח' נ' מנהל מע"מ, תק-על 2001(2) 769; קדמי, על הראיות, 2003, עמ' 850). התוצאה לכן היא, שהרשומה עונה על תנאי הסעיף, לא הועלתה כל התנגדות וטיעון באשר לאי קיום איזה תנאי מהתנאים האמורים בו, ומכאן שהמדובר ב- "רשומה מוסדית" כשרה, התומכת בטענות הנתבעת.

סוף דבר

אין לו לדיין אלא את אשר רואות עיניו וליבו נכון עמו נוכח התנהגותם של הצדדים, נסיבות העניין ואותות האמת המתגלים במשך המשפט.

כך, דשתי ודנתי בטענות הנתבעת התרשמתי מכנותה וגם יכולתי ואומר אף בביטחון מלא כי דעתי היא כדעת ההגנה. עדיפות בעיניי טענותיו של זה על טענות התובעת ועדותו של הנתבעת מהימנה בעיני מעדות התובעת.

אי לכך ובהתאם לכל האמור לעיל הנני דוחה את התביעה.

התובעת תישא בהוצאות משפט וכן סך של 3,600 ₪ + מע"מ בעבור שכ"ט עו"ד.

בסכום הנ"ל שיקללתי גם את המחדל, כפי שצויין בפרוטוקול הדיון וההחלטה מיום 6/3/07.

המזכירות תשלח את פסק הדין לצדדים בדואר רשום

ניתן היום, י' בניסן, תשס"ח (15 באפריל 2008), בהעדר הצדדים.

מנחם קליין, שופט

קלדנית: שלומית נחום-שלום